

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Quæstio I. De essentia & existentia actuali infiniti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

PRIMA Ratio est, quia infinitum in essentia, sicut includit infinitatem esse, ita includere debet infinitatem perfectionum: si includit infinitatem perfectionum, deberet infinitudinis perfectionum radicem includere, radix autem infinitudinis est independentia, independentiam autem includere non potest, quia esset Ens A se, creatura autem non potest esse Ens A se.

RESPONDERI posset, huic rationi in illa creatura dandam radicem infinitarum perfectionum, fundatarum non in a se, sed in participatione Divini esse; secundum mensuram requisitam ad infinitationem creaturæ, cum hæc non repugnet.

SECUNDA Ratio est: Quia si daretur infinitum in essentia, daretur infinitum in omni ratione entis; si daretur infinitum in omni ratione entis, daretur & posse agere infinitum, esse enim infinitum, requirit etiam posse agere infinitum. Si autem competeret creaturæ posse agere infinitum, conveniret Creaturæ omnipotentia, hoc autem dici non potest, quia & posset omnia & non posset omnia, posset omnia ut supponitur, non posset autem omnia, quia se ipsam producere primo non posset.

RESPONDERI posset, Creaturam illam habituram potentiam infinitam in agendo, non tamen omnipotentiam, quia in genere potentia, dari potest infinitas, sine prædicato omnipotentia, quæ talis; quia potest etiam dari infinitudo quædam potentia, noscendi Syncategorematicè infinita, sine ullo prædicato omnipotentia: & sicut ex eo, quod DEUS non possit producere Chimæras, non definit esse omnipotens, sic nec creatura definit ex eo esse infinita potentia, quia se producere non potest, sicut nec definit habere potentiam obedientialem infinitam Syncategorematicè, quamvis nullam potentiam obedientialem ad seipsam producendam habeat. Deinde posset habere infinitudinem potentia, non quoad efficere, sed quoad emanare perfectiones &c.

TERTIA Ratio est, ex iis, quæ adfert Falsolus, concedens in aliis materiis infiniti creati possibilitatem, non in hoc; idque ex eo: Quæcunque essentia posita, potest alia dari perfectior. Ergo apparet primam infinitam non esse, quia alias infinito qua tali, majus dari posset. Deinde quæcunque creatæ essentia posita, inter illam & essentiam Divinam est distantia infinita. Ergo alia possibilis est perfectior adeoque magis infinita.

RESPONDERI potest, has rationes in Principiis Falsoli, non concludere, quia posito semel infinito, poni potest bis infinitum & tamen per hoc non definit esse infinitum. Ergo. Certè si daretur infinitum hominum, in illo infinito per oppositum, majus esset materialiter infinitum capillorum, neque tamen per hoc definit infinitum hominum, esse infinitum. Cur ergo esset destruenda ratio infiniti in essentia, quamvis daretur

maius infinitum in essentia, nempe infinitudo Divinæ essentia? Deinde quamvis inter extensionem quamcunque & immensitatem Divinam, sit infinita distantia, tamen in principiis Falsoli non obstat quominus detur extensio infinita, sic nec obstat eadem distantia inter essentiam creatam & increatam, quominus detur essentia creata infinita.

Sed hæc solutio rationum procedit non nisi in sententia tenentium infinitum in aliis materiis possibile, nam de cætero illæ, tenent secundum ea, quæ inferius adferentur. Nunc jam ad magis disputabilia accedamus.

QUÆSTIO I.

De essentia & existentia actuali infiniti.

DICENDUM est primò. *Essentiam seu definitionem infiniti, eam esse ex Aristotele: Infinitum est ejus secundum quantitatem accipientibus semper aliquid accipere extra est.* Ly quantitatem, non pauci secernunt à definitione infiniti, eo quod hæc definitio videatur soli infinito in magnitudine competere. Ceterum quantitatem liberalius accipiendo, hoc est pro mensura finita, bene omni generi infiniti competere poterit.

PROBATUR. Definitionis Aristotelicæ bonitas, quia competit omni soli & semper proceditque per prima.

Ad pernoscendam melius essentiam infiniti, examinandum est, an repugnet infinito claudii terminis. Posse infinitum claudii terminis, docuerunt Arriag: & Hurt: Communiter sentiunt oppositum Authores.

IMPUGNAT hanc positionem stans pro communi sententia recentior Suar: quod habet finem non est infinitum; quod clauditur terminis, habet finem. Ergo quod clauditur terminis non est infinitum.

RESPONDERI posset, huic rationi ex dictis auctoribus. Quod habet finem propriè, hoc est non intercepto medio, quod tamen per mensuras finitas transiri non potest, illud non est infinitum: sed si habet finem impropriè & intercepto mediū, quod per finitas mensuras transiri non potest, falsum est, quod illud non sit infinitum.

IMPUGNAT secundò idem. Ponamus lineas AC & AB. pyramidaliter erectas, supra basim ADB. easque infinitas, eo casu constituitur pyramis infinita; ducantur postea à costa ad costam lineæ, ita ut prima linea ducta à primo puncto, ad primum punctum costæ, consistet duobus punctis, tertia tribus &c. & sic proportionaliter procedatur usque ad basim, quæ supponitur esse infinita, clausa tamen duobus terminis, quo casu devenire erit ad lineam maximam finitarum, quæ sit proxima lineæ sequenti infinitæ: & hoc implicat quia illa immediatè sequens linea & esset

esset infinita & non esset infinita: esset ut supponitur, utpote basis A. D. B. infinita, non esset autem, quia maximam finitarum, non nisi excessu finito superaret.

RESPONDERI posset etiam huic argumento, quod scilicet non sit devenire unquam ad lineam maximam finitarum, hæc enim implicat, sed esset tantum prima quidem linea finita, ultima autem infinita, inter quas sine numero sunt alia & quascunq; posueris, præter ultimam, adhuc alia & alia erunt ponibiles. Et sicut nec est nec videtur a DEO in possibilibus infinitis, maximus numerus finitus possibilium, quamvis videat & sintabilia infinita; sic nec in constructione illius pyramidis erit linea maxima finitarum. Et certe penultima linea, non potest dici finita, quia alias etiam ultima, deberet esse finita utpote penultimam excedens non nisi duobus v. g. punctis, cumque excedat lineas ante se infinitas positas & quidem excedat longitudine, hoc ipso debet esse infinita, & quaecunq; determinaveris lineam quam sequens sit infinita, etiam illa erit infinita. Dicentque oppositi: ex imaginatione finitorum, procedi ad imaginationem infiniti, quasi pedetentim procedendo per mensuras finitas, tandem sit devenire ad mensuram infinitam immediatè.

Restaurari potest sic adhuc argumentum, vel quaecunq; penultimam superat sequens linea duobus non nisi punctis, vel pluribus: si pluribus, non statim in suppositione, si duobus: Ergo ultima linea penultimam non nisi etiam duobus punctis superabit, nec habetur per quid evadat ad infinitudinem.

RESPONDERI posset, ultima linea est infinita. Sed nego etiam penultimam non esse infinitam propter rationem allatam, per quid ergo constituitur in infinitudine: dicent constitui per transitum inconsummabilem.

IMPUGNAT tertio Ovid. Si infinitum posset claudi duobus terminis, posset habere antea eternitas primum, & postea eternitas ultimum, quod ipsum esset facere finitam aeternitatem & quaecunq; mensura præterisset, finita esset. Et certe si semel asseratur, infinitum posse claudi terminis, dicam horam quamvis claudatur terminis, fore infinitam.

RESPONDERI posset, horam clausam terminis, non esse infinitam, quia habet transitum consummabilem. Ne aeternitas à parte ante, habeat primum, obest absurdum; si enim haberet primum, haberet & secundum, de quo secundo non posset dici quod sit ab aeterno, seu quod sit infinitum à parte ante, cum ante illud secundum præcesserit adhuc primum, & tamen aeterno ante, nihil est prius: quod si illud secundum non est ab aeterno, nec primum erit ab aeterno, utpote non superans secundum, nisi uno instanti; nullum autem est absurdum in eo, ut infinitum secundum id, secundum quod habet

rationem finiti, non sit infinitum; ut non est infinitum, secundum quod habet rationem primi & ultimi; sit tamen infinitum, quia habet transitum inconsummabilem, per finitas mensuras. Quæ autem dicta sunt de aeternitate à parte ante, proportionaliter dici debent de aeternitate à parte post; quod non possit habere ultimum, quia alias deberet habere penultimum, quod penultimum non posset esse aeternum à parte post, utpote habens post se aliud, quod ipsum non posset esse aeternum à parte post, utpote superans non nisi uno instanti penultimum, quod probatum est, non esse aeternum à parte post. Reflectit hæc disparitas ad hoc, quod aeternitas à parte ante, præter transitum inconsummabilem importet negationem prioris, quod non est necesse reperiri in aliis infinitis.

IMPUGNAT quartò idem. De ratione infiniti non est, ut pertransiri non possit, nam aeternitas à parte ante pertransiit, & tamen est infinita.

RESPONDETUR. Quando dicitur infinitum non posse pertransiri, supple non potest pertransiri per finitas mensuras, bene enim pertransiri potest per mensuras infinitas, & quia ita pertransiit aeternitas à parte ante, ut dies hodiernus ab aeternitate à parte ante distet infinitè & per mensuram infinitam, hinc fit ut salvari possit transitus inconsummabilis in aeternitate, à parte ante.

IMPUGNARI insuper potest quintò: Tum quia, si infinitum posset claudi terminis, & clauderetur primo & ultimo, & ultimo, & non clauderetur: clauderetur ut supponitur; non clauderetur autem, quia quod pertransiri non potest, non habet ultimum; sed infinitum pertransiri non potest. Ergo. Major probatur: si id quod pertransiri non potest haberet ultimum, & haberet ultimum, & non haberet: haberet quidem ut supponitur, non haberet autem, quia si haberet ultimum, huc ipso pertransiretur definitione scilicet facta in ultimo. Neque dicas tantum ratione medii interjecti, salvari debere, quod habeat transitum inconsummabilem, quia etiam dicam, ideo habet transitum inconsummabilem in medio, quia non habet terminos, & si etiam in medio, & medii medio clauderetur terminis, non haberet transitum inconsummabilem. Ergo apparet requiri ad transitum inconsummabilem. Negationem clausuræ per terminos. Tum quia infinitum clausum terminis & haberet terminum transitum inconsummabilem finitis mensuris, & non haberet quidem, ut supponitur, haberet autem, quia non cadit in imaginationem, rationeq; nulla probari potest, ut id quod habet ultimum, non possit exhaustiri, quantumvis multiplicatis finitis mensuris. Sic v. g. quamvis ulna non sit ita magna ut centum cubiti, quia tamen centum cubiti clauduntur terminis, una ulna pertransire potest, licet multiplicata, centum cubitos.

cubitos. Et si centum cubiti non clauderentur termino, hoc ipso non jam essent centum cubiti, sed infinita longitudo. Ergo apparet transitum incommensurabilem formaliter negatione terminorum. Tum quia concedunt etiam oppositi, non posse unum infinitum esse majus altero in ratione infiniti, sed si infinitum clauderetur terminis, posset unum infinitum esse majus altero. Quod ipsum probatur; sint duæ lineæ infinitæ, una clausa terminis, alia non clausa, illa clausa terminis, & esset æqualis non clausæ, in ratione infiniti, & non esset æqualis: esset æqualis, ut superponitur; non esset autem, quia post terminum illius prioris, procurret illius alterius, non esset major in ratione aliqua finita. Ergo in ratione infinita, consequenter reperiretur jam inæqualitas in ratione infiniti. Vide plura infra Num. 63.

DICES primò cum Arriaga, ponatur lineæ à puncto A. incipiens versus orientem, & procurrens in infinitum, versus occidentem, præscindat DEUS medietatem illius lineæ in puncto B. hæc medietas esset infinita, quia aliàs infinitum constaret duobus finitis, adeoque & ipsum non esset infinitum, & tamen eo casu infinitum clauderetur duobus terminis.

RESPONDETUR, illam medietatem & fore infinitam, ut probat Arriaga, & fore finitam, quia haberet transitum consummabilem, si haberet terminos propter rationes immediate adlatas. Dicerent alii, etiam si sit possibilis talis lineæ, nullam tamen in illa dari medietatem, quia medietas, est proprietas non nisi rerum finitarum.

DICES secundò, inter hominem & plantam possunt interjici infinitæ species, quæ nec descendunt infra plantam, nec ascendant ultra hominem. Ergo potest infinitum claudi duobus terminis.

RESPONDERI potest primò. Infinitum Syncategorematicum posse claudi duobus terminis.

CONTRA: quia si id universaliter enuntiatur, sequetur etiam æternitatem posse claudi terminis, cujus oppositum immediate ante probatum. Deinde sequetur in sententia Aristotelica, posse veniri ad ultimam partem rei in infinitum divisibilis, adeoque ne sit ulterius & ulterius divisibilis. *Hinc aliter*

RESPONDETUR secundò, possibile esse in infinito eoque Syncategorematico, terminos comparationis extrinsecæ, sed non esse possibiles terminos desitionis, quia semper & semper ulterius & ulterius procedere in infinito est. Casu autem quo ponerentur omnes possibiles species inter plantam & hominem, illæ & essent infinitæ & essent finitæ, finitæ quidem quia pertransibiles desitione factâ in ultimâ, infinitæ autem ut supponitur.

DICENDUM est secundò, etiam suppositâ possi-

biliter infiniti, nullum est fundamentum asserendi illud de facto dari.

PROBATUR conclusio principio negativo, quia quodcunque fundamentum adlatum fuerit, illud non erit sufficiens ad probandum intentum.

OBJICITUR primò, Infinitum & finitum sunt membra, in quæ dividitur quantitas, suntque contraria, quorum unoposito, ponitur & aliud, ad eum modum quoposito calore, ponitur frigus, sunt item proprietates quantitatis. Ergo datur de facto, quantitas infinita.

RESPONDETUR. Argumentum hoc multum probare, probat enim dari ens rationis, & impossibile, cum ens dividatur in ens possibile & impossibile, in ens reale & ens rationis, tunc ergo solum membra dividenda, vel contraria debent dari, quando eorum existentiam suadet, vel experientia sensu, ut suadet existentiam caloris & frigoris, vel quando eam demonstrat ratio, ut demonstrabat existente membro contrario quod est ens creatum, debere existere aliud contrarium nempe Ens increatum, hoc est DEUM. Infinitudo etiam non est nisi proprietas hypothetica quantitatis; infinitum enim si daretur spectaret ad prædicamentum quantitatis, hypothetica autem membra divisionis, non est necesse dari à parte rei.

OBJICITUR secundò, in qualibet quantitate sunt infinitæ partes. Ergo datur infinitum.

RESPONDETUR. Cum per nos sint partes non nisi potentia distinctæ, non facient aliud quam infinitum in potentia. In sententia autem tenentium partes infinitas actu distinctas, sequitur quidem infinitudo, ut supra probatum est, sed tamen illi eam negant, quia ad infinitum actu inquirunt necesse est dari terminos non communicantes infinitos, sicut ad tria, necesse est dari unitates, non communicantes tres.

OBJICITUR tertio, in homine tot sunt prædicata, ut etiam si infinitæ species infra illum crearentur, tamen homo esset perfectior.

RESPONDETUR. Hoc argumentum multum probare. Probat enim hominem esse infinitum in essentia, quod nemo admittit. Dignitas autem illa humana non oritur ex infinitudine aliqua perfectionis, sed ex sola improportionem orta ex diversitate speciei. Deinde cum infra hominem non sint possibiles species nisi infinitæ Syncategorematicæ, hinc etiam in homine prædicata respondentia, deberent esse non infinita categorematicæ, sed syncategorematicæ, respondentiaque illa argueret non infinitatem, sed unitatem æquivalentem illis reliquis, haberetque se homo ita, sicut centrum sphaeræ, quod omnino est unum, licet plures lineæ, possint ad illud duci à circumferentia.

OBJICITUR quarto, Etiam naturaliter dari potest infinitum actu; quia si lapis molaris æqua-

æqualiter ab Angelo ad omnes partes vitri applicetur, omnes frangit adeoque faciet infinitas partes vitri.

RESPONDET primò, qui componunt quantitatem ex divisibilibus in infinitum, non fore illud dividendum in omnes partes, sed DEUM determinatarum in quot partes dividi debeat.

Hæc Responsio

NON SATISFACIT. Tum quia Responsio hæc, est evitatio difficultatis; determinationem enim idèò ponit ne cogatur negare, quòd ex in infinitum divisibilibus componatur quantitas; nolendo tamen concedere, quòd possit dari actus infinitum viribus naturæ; quomodo enim viribus naturæ non potest dari infinitum actus, si applicetur lapis de se potens contere quascunq; partes vitri, hoc ipso enim si aliquas non contereret, non esset potens ad quascunq; conteras partes, & tamen supponitur gravitas lapidis, major quàm quæcunq; resistentia vitri. Tum quia ponamus DEUM non determinare, ut hæc potius quàm illæ partes conterantur, sed velle præbere concursum, ut ille lapis agat quantum potest, certè tunc fieret divisio in omnes partes, quia quæ ratio divisionis est, aliquarum partium, eadem erit divisionis omnium; nempe excessus gravitatis reperibilis in lapide, supra vires resistivas vitri. Dicere autem, quòd non posita à DEO determinatione, nulla sit pars vitri confringenda, est evocatio DEI ad faciendum miraculum, solo titulo defendendæ propriæ sententiæ.

RESPONDETUR secundò. Posita illà applicatione virum dividendum secundum quod est divisibile, nempe usque in minima Physica, ad quarum divisionem nò pertingit lapis, quia non potest lapis agere in vitrum, ita, ut spoliaret illud omni quantitate, quam requirit pro conditione, in ipso met subjecto comminuendo.

OBJICITUR quintò, defacto admittitur à Theologis infinitudo in unione hypostatica, valore operum Christi; itemque in ratione offensamortalis.

RESPONDETUR. Horum infinitudinem defumi ab aliquo increato, quando autem per nos negatur infinitum actuale, negatur infinitudo defumibilis ab aliquo creato.

QUÆSTIO II.

De Infinito Categorematico.

VIdimus superiori quæstione non dari actum ullum infinitum Categorematicum creatum. Restat discurre de possibilitate ejusdem. Impossibilitatem ejus agnoscit S. Thom. 1. par. Q. 97. a. 3. & 4. Scot. Suar. uterque contra Vasq. Fallol. Hur. Arriag. sed Ovied. negat ejus possibilitatem in extensione & mole non penetrata, in reliquis autem agnoscit possibilitatē, Vasq. autem in intensione possibile infinitum non agnoscit, sic

DIFFICULTAS I.

De possibilitate infiniti categorematici creati in communi.

DICENDUM est: *Non esse possibile infinitum Categorematicum creatum.*

PROBATUR primò. Posito quocunq; infinito, illud & esset infinitum & non esset infinitum: esset infinitum, ut supponitur, non esset autem infinitum, ut probatur. Quod sublata unicà entitate mutatur in ratione infiniti, illud non est infinitum, sed posito quocunq; infinito, illud sublata unicà entitate mutatur in ratione infiniti. Ergo posito quocunq; infinitum, non est infinitum. Major probatur definitione infiniti, quæ deponit ex infinito semper accipi, & nunquam idem. Et certè si demptione infiniti definit esse infinitum, etiam positione illius non erit infinitum; nihil enim infinitatur, additione finiti. Minor principalis probatur. Posito quocunq; infinito & sublata unicà entitate, illud infinitum non habet omnem possibilem perfectionem in illo genere, certè enim illa sublata unitas, est aliqua perfectio, quâ tamen utpotè sublata, caret. Ergo sublata unicà entitate definit esse infinitum. Consequentia immediatè probatur; Infinitum in omni genere requirit omnem possibilem perfectionem in omni genere. Ergo & infinitum in certo genere requirit omnem possibilem perfectionem in illo genere.

RESPONDEBIS primò. Quod sublata unica entitas illa sit eminenter continenda in residuo infinito.

CONTRA, tum quia in 10. si illi tollas unitatem, eminenter non continetur unum; neq; jam 10. sed 9. erit. Ergo etiam sublata unica entitate in infinito, non continebitur illa in residuo eminenter; quid enim eminentiæ tribuit infinitas, ad continendum id quod non est. Tum quia nò est explicabilis hæc continentia eminentialis, ut valeat ad propositum. Tum quia si tollas à DEO unam perfectionem, residuæ perfectiones non censentur eminenter continere priorem. Ergo nec creatum infinitum, sublata aliqua perfectionem, eminenter continebit.

RESPONDEBIS secundò. Infinitum in omni genere perfectionis est solus DEUS, omnes suas perfectiones identificatas reali & habens, hinc fit ut sublata unicà entitate, tota Deitas definat, sed infinitum creatum, non habet perfectiones identificatas omnes, hinc unicà entitate sublata, non erit necesse auferri infinitum.

CONTRA. Tum quia infinitum in omni genere, requirit perfectiones omnes in omni genere, quantumvis identificatas uni eidq; entitati. Ergo etiam infinitum in aliquo genere, requirit omnem possibilem perfectionem in illo genere, quamvis sine identificatione; non est enim major ratio uniùs, quàm alterius: quo posito redit